

СТОРИТЕЛІНГ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Шевчук І. О.,

*випускниця педагогічного факультету
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
вчитель Бистрицького ліцею Березнівської міської ради
Рівненського району Рівненської області» (с. Бистричі, Україна)*

Науковий керівник: Сойко І. М.,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та
дошкільної освіти, декан педагогічного факультету
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

*«Словесна творчість – це могутній засіб розумового
розвитку людини, перед якою відкривається світ .
З того часу, як слово стає для дитини інструментом,
за допомогою якого твориться нова краса, дитина
піднімається на нову сходинку бачення світу, досягає
якісно нового етапу у своєму, духовному розвитку.
Йй хочеться у слові виразити захоплення, свій подив
перед красою світу».*

Василь Сухомлинський

Про сторітелінг ми всі чули і вже не один раз – це одна з найвідоміших та найдієвіших навчальних технологій, що подобається як учителям, так і їхнім учням. Сторітелінг настільки популярний, що ним користуються буквально всі – від маркетологів до керівників всесвітньовідомих корпорацій. Чому? Бо він дозволяє говорити просто про складне, допомагає зробити будь-яку тему цікавою та надихає слухачів на власні звершення!

Метод сторітелінгу у педагогіці почав використовуватися ще з 90-х років ХХ століття. На той час були відомі в основному закордонні праці, таких науковців як: К. Egan, М. Narrative. В Україні дослідження методу сторітелінгу почали нещодавно і на сьогодні він вважається інновацією в

освіті. З вітчизняних праць можна знайти статті: О. Караманова, М. Василюшиної, К. Симоненка, Н. Гущиної.

Під поняттям сторітелінг (story – істрія; telling – розповідати) варто розуміти метод донесення інформації до аудиторії шляхом розповідання смішних, зворушливих або повчальних історій з реальними або вигаданими персонажами. Даний метод поєднує в собі психологічні, управлінські та інші аспекти і дозволяє не лише ефективно донести інформацію до аудиторії, а й мотивувати її на певні вчинки й отримати максимально високі результати. У 2006 році ця технологія була визнаною, як найкраща бізнес-ідея. Девід Армстронг уперше представив технологію широкому загалу. Він застосував сторітелінг у роботі з показниками покращення успішності та навчанні новачків. Девід Армстронг під час роботи над методом урахував той факт, що історії цікаві, захоплюючі, учні асоціюють із власним досвідом і вони краще запам'ятовуються, ніж правила. Їм надається більше значення, а тому і вплив на поведінку людей сильніший. Використання сторітелінгу сьогодні, не обмежується лише бізнесом, його активно використовують в інших сферах діяльності людини: маркетингу, коучингу, ораторській майстерності та освіті. Метод сторітелінгу має свою особливість, а саме нестандартність його проведення. Сторітелінг можна віднести до зразка інформаційно-ігрового проекту, що сприяє формуванню практичних умінь і навичок.

Завдяки сторітелінгу можна отримати два найважливіших результати: - поживлення атмосфери у класі, створення невимушеної атмосфери та зняття стресу. - сторітелінг є одним з найпростіших методів, який дозволяє встановити прямий контакт між учителем та учнем, а також найкращим засобом привертання та утримання уваги учнів. Сторітелінг дає можливість не тільки накопичувати знання, а й здійснювати безпосередній вплив на емоції та почуття людини. У цьому і полягає секрет методики розповідання історій. Справжня життєва історія здатна викликати такий емоційний стан, при якому інформація запам'ятовується автоматично. Зв'язок з емоціями дозволяє запам'ятати краще, а ніж факти (навіть якісь незвичайні) і цифри (навіть самі значні). Пізніше, свою думку висловили британські педагоги. Вони також підтвердили, що метод розповідання історій стимулює уяву, емоції, спонукає аналізувати ту чи іншу ситуацію подану в контексті, порівнювати її з власним досвідом. Даний метод несе вплив на формування позитивних, ціннісних орієнтирів; учить правильних, моральних відносин в кінцевому підсумку поведінки людини в довкіллі.

Для того, щоб підібрати історію для уроку української мови, потрібно орієнтуватися на аудиторію. Одним до вподоби емоційні історії-казки, іншим – детективні історії тощо. Розповідь – історія будь-якого виду має кілька ключових принципів:

1. Присутній персонаж.
2. Зберігається інтрига.
3. Наявний сюжет історії.

Використання сторітелінгу на уроках української мови – це один з видів інноваційних педагогічних технологій, який допомагає учням засвоїти матеріал, поданий у вигляді цікавої захоплюючої історії, сприяє розвитку його особистісних якостей, демонструє унікальність уяви кожної дитини, дозволяє проявити активність та творчість. До складових історії методу сторітелінгу належать: герой, сюжет, тема та ідея.

Чому ж саме історія?

- Історія доступна: легше сприймається учнями, ніж описи, реалізує принцип доступності навчання, особливо у початковій школі, а потім і у 5-6 класах.

- Викликає емоції: впливає на почуття учнів, а це допомагає підвищити рівень концентрації уваги.

- Динамічна: сучасні учні краще сприймають динамічну історію, ніж текст іншого типу.

- Викликає асоціації: при розповіді використовуємо презентації, малюнки, реалізується принцип наочності.

- Мотивує: в кожній історії є герой, який в процесі боротьби, праці змінюється і мотивує до цього учнів.

Технологія сторітелінгу пов'язана з психологією, педагогікою, ораторською майстерністю, дидактикою і безпосередньо наукою, на уроках якої використовується. Для того, аби історія була успішною, потрібно:

1. сформулювати мету;
2. орієнтуватися на учнів: історія має бути зрозумілою та цікавою;
3. показати учням, у чому цінність теми;
4. використовувати схему «ситуація-проблема-рішення»;
5. комунікувати з аудиторією (за можливістю).

Розповіді можуть бути різними: учительський монолог, текст, комікс, відеоролик, презентація тощо. Але найпростіше це, звісно, просто розповісти.

Науковці виокремлюють активний та пасивний сторітелінг. Під активним сторітелінгом розуміють, що за створення історії та її розповідь відповідає вчитель. У пасивному сторітелінгу вчителю допомагають учні. Використання того чи іншого виду залежить від уроку, теми заняття, а також від особистих побажань педагога. Використання пасивного сторітелінгу оптимально підходить для початку вивчення нової теми. Під час розповіді можна подати нові правила. Активний – варто застосовувати для закріплення знань. Учні будуть створювати історії самостійно, а завдання вчителя – направляти їх вірним шляхом.

Технологія сторітелінгу допомагає отримати такі результати на уроці української мови:

1. Пожвавити атмосферу у класі, зняти напруженість, створити невимушену обстановку.

2. Учні краще запам'ятовують правила чи слова – винятки.

3. Сторітелінг є одним із найбільш простих та швидких шляхів встановлення контакту між вчителем та учнями, засобом привернення та утримання їх уваги. Цікавим є використання технології сторітелінгу під час заучування на уроках української мови словникових слів. Для кращого запам'ятовування ці слова включають у зв'язну розповідь, що супроводжується схематично. Чим кумедніші та простіші ці історії, тим швидше їх запам'ятовують учні, переказуючи їх один одному. Переказ спирається на малюнок, а вже згодом залишаються тільки ті слова, які слід запам'ятати. На уроках української мови використання сторітелінгу можливе майже при вивченні кожної теми. Наприклад, вивчаючи числівники, можна запропонувати учням вигадати та розказати історію, у якій ключову роль мають грати саме цифри. Те саме з частинами мови, розділовими знаками тощо. Історія може бути як у кожного своя, так і колективна – наприклад, коли кожне наступне речення історії вигадує та проговорює новий учень.

Методику сторітелінгу можна використовувати декількома способами:

1. Запропонувати кожному учню скласти розповідь, використовуючи не менше 20 прикметників чи прислівників, в залежності від матеріалу, який на той час вивчається. Такі завдання збільшують запас слів, впливають на мову. Також цей засіб ефективний при закріпленні знань з граматики.

2. Запропонувати дітям обрати одного персонажа з твору, який вони почули, і підготувати невеликий твір-переказ «Який я персонаж?» У розповідь потрібно включити цікаві вчинки, слова, та епохи. Учні більш цілісно уявляють час та простір в переказі чи історії, аналізують та зіставляють факти. Ймовірність того, що діти запам'ятають якийсь конкретний момент, значно зростає. В підсвідомості з'явилася чітка асоціація: знайомих і героїв твору.

3. «Закінчи історію». Зачитати учням початок речення або 2-3 фрази з історії. Завдання учнів: скласти якомога більше незвичайних та оригінальних варіантів для закінчення цієї історії.

4. Запропонувати учням у невеликих групах скласти коротку 10-хвилинну розповідь з теми, яку зараз проходять. Обов'язковою умовою є деталізація. Так учні повністю занурюються в тему, розуміють причини й наслідки подій, створюють особисті асоціації.

5. «Історія наслідування». Прочитати учням невелику історію, створену відомим автором (наприклад, про якийсь хороший вчинок).

Запропонувати їм скласти власну історію з тією ж ідеєю, тільки в іншій локації чи з іншими героями.

Отже, сторітеллінг є хорошим засобом переконання та мотивації учнів. Він надихає їх на прояв ініціативи в освітньому процесі.

"Якщо мені вдавалось домогтись, щоб дитина, в розвитку мислення якої траплялись серйозні затримки, придумала казку, пов'язуючи у своїй уяві декілька предметів оточуючого світу, – значить можна сказати з упевненістю, що дитина навчилася мислити." (В. О. Сухомлинський)

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз методу навчання StoryTelling [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ar25.org/article/storitelling-yakefektivnyyvariant-neformalnogo-navchannya.html> <https://www.ar25.org/article/storitelling-yakefektivnyy-variantneformalnogo-navchannya.html>.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997.
3. Навчальне видання «Формування літературної компетентності учнів початкових класів» / Скоблікова О. В. – Х. : Вид. група «Основа», 2014.
4. Большакова І. Українська мова. Технологія «Сторітелінг» <https://www.youtube.com/watch?v=K2YVwU9B6L4>
5. Сторітеллінг як ефективний варіант неформального навчання <http://www.airo.com.ua/storitelling-yak-efektivniy-variant-neformalnogo-navchannya/>
6. Метод Storytelling: як зацікавити дітей, розповідаючи історії <https://naurok.com.ua/post/metod-storytelling-yak-zacikaviti-ditey-rozpovidayuchi-istori>
7. Сторітеллінг як метод навчання <https://www.creativeschool.com.ua/storytelling/>